

[Gerda Møller]

mange underskrifter. På den måde mener vi at vi får langt mere retfærdige og demokratiske valg, fordi alle stemmer bliver lige meget værd ved mandatfordelingen og alle stemmer kommer i betragtning ved mandatfordelingen.

Vi kan også gå ind for CDs forslag; i hvert fald stiller vi os positive over for det. Vi kan gå ind for ligemandsprincippet. Der er noget sundt i tanken om, at de forskellige afgørelser træffes på et virkelig sagligt grundlag af fagligt kompetente personer. Derfor er forslaget heller ikke i uoverensstemmelse med vore principper.

Skemaet med sagstyper og angivelse af de forskellige gruppers stemmeindflydelse lyder interessant, men det vil vi gerne have lov til at se nærmere på i udvalget.

Der kan være nogle enkeltheder, vi kan diskutere, f. eks. valgperioden for de forskellige grupper i studienævnene, men alt i alt mener vi, det er et forslag, vi kan være positive over for, først og fremmest fordi det tilsigter at håndhæve de samme principper, som vi fire partier, der i dag stiller forslag til styrelsesloven, hele tiden har været enige om.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det er hr. Bertel Haarders indlæg, der kalder mig op. Naturligvis har jeg ikke brug for at bede om dokumentation for, at der er øget mødeaktivitet, efter at den nye styrelseslov er indført. Det er klart. Det ved jeg da godt at der er. Det, jeg refererede til, er det, forslagsstillerne har skrevet selv, at der er et voksende mødebureaukrati med spild af lærernes og TAPernes tid. Jeg mener ikke, at den tid, som lærerne og TAPerne bruger på mødeaktiviteten, er spild af tid, og jeg mener ikke, at der er sammenfald mellem ordene »mødeaktivitet« og »mødebureaukrati«. Der behøver i hvert fald ikke at være det. Det var kun en korrektion.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslagene til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om en styrelseslov for institutioner, der varetager kortere, videregående uddannelser.

[Af Ebba Strange (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 118. Fremsat 26/3 80).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Fru Ebba Strange har bedt om en kort bemærkning, inden vi i øvrigt begynder debatten.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Kun for at gøre tinget opmærksom på, at der er en trykfejl i bemærkningerne på side 7 øverst i venstre spalte. Det første afsnit her skulle ikke have været med. Jeg beklager, at jeg ikke har fået læst ordentlig korrektur på det. Jeg beder folketinget om at stryge dette første afsnit øverst på side 7, venstre spalte.

Formanden:

Tak. Jeg forstår, at det drejer sig om de øverste 5 linjer på side 7, for at sige det helt præcist.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Dette forslag fra SF går ud på at indføre fælles styrelsesregler for en række uddannelsesinstitutioner, der i øjeblikket har hver deres regler. Formålet er endvidere at sikre lærere, TAPere og studerende indflydelse på faglige, pædagogiske, økonomiske og administrative forhold på institutionerne. Efter forslaget skulle styrelsesreglerne også omfatte uddannelsesinstitutioner, som ligger uden for undervisningsministeriets ressort, og der er

[Undervisningsministeren]

derfor stillet forslag om, at disse institutioner overflyttes til undervisningsministeriet.

Man kan vel ikke helt afvise, at styrelsesreglerne for nogle af de uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af forslaget, ikke er helt tidssvarende. Jeg vil godt sige her, at tanken om justering af reglerne er mig da heller ikke fremmed. For øvrigt har der inden for teknika, som forslaget jo i særlig grad omtaler i bemærkningerne, i en årrække eksisteret kollegiale organer med en reel, om end ikke formel, betydelig indflydelse. Ministeriet har også taget spørgsmålet om ændring af bekendtgørelsen op. Direktoratet for de videregående uddannelser har i sommeren 1979 udarbejdet et udkast til en ny bekendtgørelse, og udkastet har været ude til høring og er for øjeblikket til videre bearbejdelse i ministeriet.

For seminariernes vedkommende har ministeriet også opmærksomheden henledt på styrelsesspørgsmålet. Jeg kan nævne, at der ved statsseminariet på Emdrupborg på søsøgsbasis er etableret en ny styrelsesordning.

Med hensyn til en fælles styrelsesordning mener jeg, at det vil være i hvert fald overordentlig kompliceret og formentlig også forkert at lægge disse meget forskelligartede institutioner ind under en fælles ramme. Og selve den foreslåede styrelsesordning kan jeg på flere punkter ikke umiddelbart tilslutte mig, uden at jeg på dette tidspunkt skal komme ind på detaljer og enkeltheder.

Jeg må tage afstand fra forslaget om, at disse institutioner skal være autonome på visse områder, forstået sådan, at ministeriet ikke i alle anliggender skulle være den højeste forvaltningsmyndighed. Det er en undtagelsesregel, der kun bør gælde for de højere uddannelsesinstitutioner, og denne undtagelsesregel er begrundet med, at institutionerne inden for deres områder repræsenterer den højeste faglige sagkundskab, eller sagt på en anden måde: er både forsknings- og uddannelsesinstitutioner. At overføre denne ordning til andre uddannelsesinstitutioner vil efter min mening undergrave det normale system her i landet: at ministeren er den ansvarlige øverste myndighed. Det udelukker selvsagt ikke en betydelig grad af det, vi i dag i daglig tale kalder selvstyre.

Hvad angår spørgsmålet om en eventuel overflytning af institutioner til undervisningsministeriet, vil jeg godt bemærke, at der jo gennem en længere årrække som led i en

bevidst politik er overført en lang række uddannelsesområder fra andre ministerier til undervisningsministeriet. Der er en række helt reale grunde til, at et begrænset antal institutioner fortsat hører til under andre ministerier, det skyldes altså ikke bare tilfældigheder. Men vi er opmærksomme på spørgsmålet, og der foretages justeringer, når det findes hensigtsmæssigt. Jeg kan da nævne, at så sent som 1. januar i år er de socialpædagogiske seminarier og socialpædagogisk højskole overflyttet fra socialministeriet til undervisningsministeriet.

Af de grunde, jeg her kort har nævnt, kan jeg konkludere, at jeg ikke kan anbefale forslaget, som det ligger her.

Jimmy Stahr (S):

Der er ting i SFs forslag, som socialdemokratiet kan have en del sympati for. Når jeg alligevel må afvise forslaget, skyldes det ikke mindst to ting:

For det første er der her i Danmark en tradition for, at udviklingen inden for undervisningsområdet så vidt muligt får lov til at foregå af sig selv, altså at vi er tilbageholdende med lovgivningsinitiativer, indtil der er et udtalt ønske, eller indtil omfattende forsøgsordninger, accepteret af de berørte grupper, har ført til resultater, før vi skrider til en egentlig lovgivning. Der sker på de områder, som SF bl. a. nævner, en udvikling, men inden for de enkelte skoleformer finder vi ikke at udviklingen er så langt, at lovgivningsinitiativer er nødvendige.

For det andet finder jeg det nok lidt betænkeligt, at man så at sige vil presse den samme model ned over så mange forskellige uddannelser. Der er store forskelle på de enkelte uddannelser, og der er forskelle ikke mindst med hensyn til de steder, hvor man så at sige afleverer de uddannede. Alene det vil give problemer. Jeg synes, man mere end aner, at SF ikke bryder sig om den nære tilknytning mellem uddannelse og erhverv. Jeg synes nu nok, den rummer fordele, som man ikke uden videre skal sætte over styr.

På baggrund af disse bemærkninger må jeg altså afvise forslaget, men glæder mig da til at drøfte problemerne i udvalget.

Bertel Haarder (V):

[Bertel Haarder]

I det venstreforslag, som var til behandling under det foregående punkt, var der et punkt 2, som blev overset, og som jeg derfor vil henlede opmærksomheden på under denne debat. Punktet består nemlig i en opfordring til ministeren om at indstille alle forsøg på at udstrække de gældende uheldige styrelsesregler til nye områder. Forslaget går endvidere ud på, at man opfordrer ministeren til at overveje en indskrænkning af styrelseslovens område, herunder om det overhovedet er hensigtsmæssigt med ensartede styrelsesregler for de vidt forskellige institutioner, der i øjeblikket følger styrelseslovens regler. Det er vel faktisk det stik modsatte af det, som SFs forslag går ud på. SFs forslag strider mod venstres tanker om decentralisering, om erhvervstilknytning og bygger på det folke-mødedemokrati, som jeg angreb under det foregående punkt. Derfor har vi desværre ikke særlig meget velvilje over for forslaget.

Eva Møller (KF):

Vi har i det konservative folkeparti ikke nogen sympati for det foreliggende beslutningsforslag om en styrelseslov for de kortere og videregående uddannelser. Det fremgik vel meget tydeligt af de bemærkninger, vores ordfører havde til de foregående 3 forslag, at vi er kritisk indstillet over for den gældende styrelseslov. Det har vi for øvrigt været i alle de 9 år, denne styrelseslov har eksisteret for de højere uddannelser. Vi kan derfor ikke se nogen grund til, at det samme princip skal overføres på en lang række andre uddannelser.

Vi synes heller ikke, der er nogen rimelighed i, at så mange forskelligartede uddannelser skal slås ind under den samme styrelseslov. Vi tror ikke, det er hensigtsmæssigt.

Vi er, som det fremgik af de to foregående ordførertaler, også bekymrede for den manglende erhvervstilknytning, man meget nemt kommer ud i ved gennemførelse af denne styrelseslov. Skulle der endelig, hvad vi bestemt ikke ønsker, gennemføres en styrelseslov for de kortere og videregående uddannelser, vil vi gerne have, det skal være en styrelseslov i en helt anden retning end den af SF foreslåede, dvs. en styrelseslov, som er præget af en konservativ tankegang i lighed med den, vi så i det lovforslag, der netop har været til første behandling.

Vi kan ikke acceptere den meget store indflydelse, som man her vil tillægge TAPerne og de studerende på bekostning af lærerne og underviserne. Vi mener ikke, det er rimeligt, at et skoleråd for alle kategorier kun skal vælges for f. eks. ét år; det giver en alt for ringe kontinuitet. Vi finder også, at en lang række af de kompetenceområder, man i det foreliggende forslag vil tillægge skolerådet, retteligt burde ligge andre steder.

Derfor har vi altså ikke nogen sympati for forslaget, men vi vil naturligvis gerne medvirke i et udvalgsarbejde om det.

Kirsten Madsen (FP):

Da fremskridtspartiets ordfører i denne sag ikke er til stede, vil jeg gøre rede for mit partis indstilling til denne sag.

Vi finder ikke, det er rimeligt, at lærere og studerende skal belastes med at have ansvar for de økonomiske og administrative opgaver, der er forbundet med driften af en uddannelsesinstitution. Hvis det er tilfældet, behøver man egentlig ikke nogen leder. Det er heller ikke rimeligt, at de studerende skal tilrettelægge undervisningen, hvis denne skal betales af samfundet. Hvis de er så dygtige, er det på falske præmisser, de overhovedet studerer. De må da formodes at have samme forudsætninger som deres lærere og således ikke have brug for yderligere studier. Det er den gamle historie om hønen, der vil lære ægget. Vi har allerede set, hvad det fører til i praksis, f. eks. på Københavns universitet. Der er et klart eksempel på, hvad der sker, når en sådan styrelsesform gennemføres. Bl. a. kan vi se på de eksempler, hr. Bertel Haarder brugte tidligere i dag.

Derfor må fremskridtspartiet ubetinget gå imod dette forslag.

Første næstformand (Enggaard):

Er der flere ordførere for partierne, der ønsker ordet?

Mimi Jakobsen (CD):

Det kan næppe være nogen overraskelse for forslagsstillerne, at CD heller ikke ønsker at medvirke til dette forslag. Vi ønsker tværtimod styrelsesloven ændret. Så ville det være mærkeligt, hvis vi skulle ønske at udbrede den gældende styrelseslov til flere institutioner.

[Mimi Jakobsen]

Vi må afvise forslaget.

Dræbye (RV):

Da den radikale ordfører, fru Lone Dybkjær, ikke kan være til stede, skal jeg indskrænke mig til nogle få bemærkninger.

Vi har en hel del skepsis over for, om det vitterlig er muligt at lave fælles styrelsesbestemmelser for den store forskellighed af uddannelsesinstitutioner, som skulle være omfattet af forslaget. Det synes umiddelbart betragtet at være en ret så stor mundfuld, men vi vil da i hvert fald se på det spørgsmål i udvalget.

Den anden ting, som jeg synes er væsentlig, er, at det måske, hvis man nu i øvrigt tog tankegangen alvorligt, var hensigtsmæssigt at få afklaret styrelseslovgivningen i almindelighed, inden man begyndte at indføre den på de institutioner, der her er tale om. Da vi, som jeg sagde under behandlingen af de andre forslag, faktisk godt kan forestille os ændringer i den nuværende styrelseslovgivning, var det måske hensigtsmæssigt at gå den vej.

Steen Folke (VS):

Undervisningsministeren understregede, at hun ikke var modstander af, som hun formulerede det, en betydelig grad af det, vi i dag i daglig tale kalder selvstyre. Det forekommer mig at være en næsten freudiansk formulering, når man betænker undervisningsministeriets og specielt direktoratet for videregående uddannelsers, jeg havde nær sagt jomfrunalske forhold til dette selvstyre. Ministeren talte udtrykkeligt om »det, vi i daglig tale kalder selvstyre«, det, som netop ikke er en realitet, og som ministeriet og direktoratet i hvert fald gør hvad man kan for at undergrave dag for dag.

Nu vel, det er ikke hovedspørgsmålet i forbindelse med SFs beslutningsforslag, om end det nok er et i den store sammenhæng ret væsentligt spørgsmål. SF har ret i, at der i høj grad er brug for en reform af styrelsesprincipperne for de kortere, videregående uddannelser, det være sig både inden for sundhedssektoren, seminarier, teknikumuddannelser osv. Jeg synes, der er grund til virkeligt at tage nogle af bemærkningerne omkring de bestående styrelsesformer alvorligt. Det er der ikke ret mange der har haft lyst til, men det er i virkeligheden fantastisk, at

man endnu i 1980 har en række uddannelsesinstitutioner af den art, der styres efter i den grad middelalderlige principper, hvor den reelle magt stort set ligger hos rektor, eller hvad man nu kalder den pågældende leder af institutionen, hvor andre instanser kun har lov til at udtale deres mening og give gode råd og sådan noget, men hvor hele kompetencen ligger samlet hos én bestemt person. Det er realiteten for en lang række af disse uddannelsers vedkommende.

Man har alligevel lavet ordninger mere eller mindre lokalt, som i nogen grad giver en reel indflydelse også for andre grupper, men selve de grundlæggende principper er stort set klare nok. Jeg synes, det er fantastisk, dels at dette er en realitet i 1980, dels at der er så utrolig lidt interesse i at lave det om. Det synes jeg desværre også må siges at gælde for ministeren. Det er måske ikke så overraskende, at en række borgerlige partier synes, det er udmærket, at man har netop én person til at bestemme det hele. Det kan man jo føre tilbage til den debat, vi havde under de foregående forslag. Men jeg synes måske nok, at ministeren burde kunne svinge sig op til lidt større interesse. Hun gav udtryk for en vis beskeden imødekommenhed, der kunne måske være noget, der var grund til at se på. Jeg tør nok sige, der er grund til at se på og lave om på nogle af de styreformer, der gælder for en række af disse uddannelser.

VS er positiv over for SFs forslag. Vi mener, det er oplagt, at det ville være en meget, meget væsentlig forbedring af disse uddannelsers styre, hvis man gennemførte SFs forslag, der jo som hovedidé er bygget op på, at der skal være et skoleråd med en betydelig kompetence, et skoleråd med en sammensætning normalt på en tredjedel lærere, en tredjedel teknisk-administrativt personale og en tredjedel studerende.

Vi har måske i nogle spørgsmål beskedne forbehold over for SFs forslag. F. eks. er vi ikke overbevist om, at det er rigtigt at fratage TAPerne deres stemmeret i faglige og pædagogiske spørgsmål. Hvorfor vil man forringe TAPernes indflydelse på dette område i forhold til det, der gælder for de højere uddannelsesinstitutioner? Det vil jeg da gerne have belyst.

Vi er heller ikke sikre på, at man skal give rektor den ret store reelle kompetence, som

[Steen Folke]

rektor får ifølge SFs forslag. Der er ganske vist et skoleråd, som har den overordnede kompetence, men i praksis mener jeg man må forestille sig, at den rektor, der fremstår med dette forslag som baggrund, får meget stor reel magt. Hvorfor skulle man ikke i stedet have en valgt bestyrelse? Ikke at forveksle med de bestyrelser, der findes for visse af disse selvejende institutioner, men altså en bestyrelse valgt ud af skolerådets forsamling, hvor der kunne være repræsentanter for flere grupper – ikke kun en rektor, der skal vælges blandt de fastansatte lærere.

Jeg mener altså nok, at man kunne diskutere nogle af enkelthederne i forslaget, men der skal ikke være tvivl om, at VS som helhed ser positivt på SFs forslag.

Chr. Christensen (KrF):

Begrundelsen for SFs forslag er jo den manglende styrelseslov for institutioner, der varetager korte videregående uddannelser. Vi erkender, at den mangel er der, hvis da man vil betragte det som en mangel. Hvis man har den opfattelse, at disse meget forskelligartede institutioner, der er nævnt under punkt 1, skal ind under en fælles styring, så er det klart, at forslaget for kan svare til målsætningen. Kristeligt folkeparti har ikke denne målsætning, og derfor kan vi ikke tiltræde de intentioner, der ligger i forslaget desangående.

Der er en anden ting, jeg også gerne vil tage frem, nemlig sammensætningen af skolerådet. Vi ser her, at lærerne møder med en tredjedel, det teknisk-administrative personale med en anden tredjedel og eleverne med en sidste tredjedel. I virkeligheden er der her to tredjedels majoritet for elever og teknisk-administrativt personale; så kan de vælge rektor, skal vælge rektor. De skal også vælge personale. Vi mener, at vi her er inde i en udvikling, der er stik imod den udvikling, vi ønsker for højere uddannelser og mellemuddannelser, en udvikling, som vi tror kan blive meget farlig med hensyn til det faglige niveau på disse læreanstalter.

For det tredje er det ikke ukendt, at kristeligt folkeparti er tilhænger af, at vi også i vort uddannelsessystem kan have private, selvejende institutioner, som vi har det nu. Efter min bedste overbevisning vil ingen af disse kunne overleve, såfremt dette forslag

gennemføres. Også af den grund må vi sige nej til forslaget.

Alfred Hansen (DR):

Der er fra SFs side lagt op til en debat om noget, som vi meget sjældent får diskuteret i folketinget og i uddannelsesudvalget. Jeg synes i og for sig, det er et interessant forslag, SF kommer med, og jeg tror også, vi kan få nogle nyttige diskussioner senere.

Jeg skal indskrænke mit indlæg til nogle ganske få bemærkninger. Jeg mener, vi skal have undersøgt, i hvor høj grad der har vist sig at være behov for en styrelseslov for disse kortere længerevarende uddannelser. Vi må have indhentet en udtalelse fra de studerende de forskellige steder, og vi må også have de forskellige uddannelsesinstitutioners holdning til noget sådant. Jeg mener ikke, at vi bare skal presse den slags ned over disse uddannelser, som der her er tale om, uden grundigt på forhånd at have undersøgt, om det nu også er hensigtsmæssigt.

Retsforbundet vil ikke på forhånd afvise det hensigtsmæssige i, at der kan blive taget et sådant lovmæssigt initiativ på nogle uddannelsesområder, men jeg må straks meddele, at vi ikke kan støtte alle forslagens enkeltheder. Vi er tilhængere af, at man løser problemerne på stedet, hvor der eventuelt er nogle problemer. Selv om man ikke har en styrelseslov, vil jeg også tro, at det nok for mange uddannelsesinstitutioners vedkommende er sådan, at man trods alt har et relativt godt forhold mellem ledelse og lærere og de studerende.

Vi er ikke meget for begreber som styring og diktater, men vi er bestemt tilhængere af, at alle har en vis indflydelse på deres egen arbejdssituation. Så kan man diskutere, i hvor høj grad de uddannelsessøgende skal have indflydelse på det, de skal lære. Jeg mener nok, at man fra folketingets side har et stort ansvar for at fastlægge retningslinjer for, hvilket indhold der skal være i de enkelte uddannelser, men det er oplagt, at man som uddannelsessøgende, som arbejder på en arbejdsplads, må have en vis indflydelse på sin egen arbejdssituation.

Det er ikke nogen fuldgyldig tilslutning til forslaget, langtfra, men jeg synes, der er nogle interessante perspektiver i en del af forsla-

[Alfred Hansen]

get, så vi ser hen til et frugtbart udvalgssamarbejde.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal takke for de positive bemærkninger, der er kommet til forslaget, og prøve at kommentere nogle af de mere principielle og generelle bemærkninger, der er kommet.

Ministeren og med hende andre var inde på, om det var forkert at lave et fælles sæt af styrelsesregler for uddannelser, der var så forskellige som dem, vi her har prøvet at samle under ét forslag til styrelseslov. Nu skal vi alle sammen lægge mærke til, at det er et forslag til folketingsbeslutning. Det kan da godt være, man ville finde, hvis man gravede sig ned i detaljerne, at det ikke bare var én styrelseslov, der var brug for, men flere. Man kunne også forestille sig en rammelov, der var så vid, så der inden for den ramme var så store muligheder, at de enkelte institutioner kunne tage de særlige hensyn, som deres specielle uddannelse krævede.

Det, der er fælles for dem, er i hvert fald det, som også hr. Steen Folke var inde på, at de alle sammen lever under en rektordomineret styrelsesordning. Der er ikke lovgivet for dem. Der findes forskellige bekendtgørelser, som vi også har citeret nogle af, og nogle af ordførerne har også bemærket de citater, vi er kommet med. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at nu har vi lige haft en ret omfattende debat – nej, den blev ikke så omfattende denne gang, men dog alligevel en debat – om styrelsesloven for de videregående uddannelser, og den er selvfølgelig udsat for megen kritik, det ved vi, men alligevel er der dog et folketing, der har vedtaget en styrelseslov, som giver både de ansatte og de studerende en ganske stor indflydelse på, hvad der skal ske, og hvordan det skal ske på de videregående uddannelser.

De mennesker, der går dér, uddannes til at besætte de højeste administrative og videnskabelige poster i det danske samfund. De lærer gennem deres uddannelse i kraft af styrelsesloven at tage del i styring og ansvar, for det er dem, der skal ud og lede og fordele arbejdet på et senere tidspunkt. Dem, vi har prøvet at lave et forslag til en styrelseslov for, er de mennesker, der uddannes til lavere poster i hierarkiet, hvor de ikke skal tage direkte del i at lede og fordele arbejdet,

men hvor de skal rette sig efter den ledelse og fordeling af arbejdet, som cheferne foretager. For SF er det helt fantastisk vigtigt, at demokratiet i Danmark stadig udvikles og stadig udvider sig, og at flere og flere på alle niveauer bliver vænnet til og bliver opdraget til og gennem deres uddannelse lærer at tage del i demokratiske beslutningsprocesser, fordi vi mener, det er nødvendigt, at de også får lejlighed til at tage del i den måde, deres arbejde planlægges og udføres på, når de er færdige med at tage uddannelsen. Det er derfor, vi har interesseret os for den meget store gruppe af uddannelser, der ligger på dette mellemniveau, altså de kortere uddannelser. Jeg tror ikke, det er tilfældigt, at man heller ikke i dag er særlig interesseret i at lave en styrelseslov for disse.

Jeg er da enig i, at der på mange af de institutioner, som det her handler om, foregår eksperimenter og forsøg. Jeg ved også godt, at der foregår et godkendt forsøg på Emdrupborgseminariet. Jeg ved også godt, at der – alt efter hvordan bestyrelsen nu er, hvordan rektor er, og hvordan lærerkollegiet er – mange steder er en mulighed for at få indflydelse fra de studerendes side, men det er jo tilfældigt, om man får den mulighed for indflydelse, afhængig af hvilket seminarium man nu kommer til at gå på, hvilket teknikum man kommer til at gå på. Det afhænger meget af de personer, der arbejder der, og den bestyrelse, der er. Det synes vi er utilfredsstillende for de unge mennesker og for de ansatte, og derfor mener vi, at der må nogle rammeregler til. De skal ikke være for detaljerede, for vi erkender forskellene på institutionerne, men i hvert fald nogle rammer, der giver nogle reelle beføjelser og nogle reelle muligheder for at få indflydelse.

Jeg forstod på ministeren, at hun var ked af at fratage ministeriet den øverste ansvarlighed over for alle disse uddannelser. Det var kun de højere uddannelser, der måtte have den selvstændige ansvarlighed. Jeg tror, ministeren har læst forslaget grundigt og har set, at der stadig væk er nogle steder, hvor ministeriet er det sidste organ, som skal godkende, og som skal tage stilling. Vi mener også, det fremgår tydeligt af forslaget, at det er folketing, der skal fastlægge rammerne omkring disse uddannelser, og at det til syvende og sidst er ministeriet, der skal træffe de endelige afgørelser. Det er ministeriet,

[Ebba Strange]

som man kan klage til, hvis skolerådet gør noget, der er imod styrelsesvedtægterne. Men jeg går ind for – og jeg mener, det er vigtigt – at vi giver mere selvstyre. Jeg tror, vores institutioner også på disse områder kan bære det – med den begrænsning, der ligger i, at bevillingerne kommer herfra, og at rammerne kommer herfra.

Med hensyn til overførelsen af uddannelsesinstitutioner fra andre ressortministerier til undervisningsministeriet så sagde undervisningsministeren ikke så meget om det. Jeg vil nok stille nogle spørgsmål om i udvalget, hvad der egentlig er begrundelsen for, at vi stadig væk har uddannelser liggende i indenrigsministeriet og i kulturministeriet – for nu at nævne to, som jeg umiddelbart kommer i tanke om, og som vedrører dette forslag. Jeg mener stadig væk, at det er undervisningsministeriet, der har mest forstand på undervisning og uddannelse og derfor burde være den øverste administrative myndighed.

Hr. Jimmy Stahr startede – og så var der andre, der fulgte op – med at sige, at SF bryder sig nok ikke så meget om den nære tilknytning mellem uddannelse og erhverv. Det har været en af de ting, vi har diskuteret meget i forbindelse med dette forslag, hvor megen indflydelse vi skal give erhvervene. Jeg skal indrømme, at de ikke har fået så forfærdelig megen indflydelse. Der er en bemærkning om, at de skal kunne få repræsentanter i skolerådet. Når vi ikke er så meget for det, så er det, fordi vi ofte, mener vi, har erfaring for, at erhvervene godt kan være med til at holde fagene på et traditionelt niveau.

Selvfølgelig skal vores unge mennesker, især på disse niveauer, uddannes til bestemte erhverv, de skal uddannes til børnehavepædagoger, til teknikumingeniører, til sygeplejersker, og hvad de ellers skal uddannes til. Det er klart, at de skal kende meget til det erhverv, de kommer ud i, og heldigvis er det jo sådan, at det netop for disse uddannelser er karakteristisk, at en meget stor del af deres uddannelse er en praktisk uddannelse. Det er vi meget tilfredse med, og derfor har vi i hvert fald givet praktiklærerne en helt umiddelbar indflydelse gennem deltagelse i skolerådet. Vi vil heller ikke afvise, at erhvervene kan have indflydelse, men den dominerende indflydelse, som erhvervene i nogle – det gælder nok mest de tekniske – uddannel-

ser har, ønsker vi svækket, det er helt rigtigt. Det er rigtigt set, og det er rigtigt læst.

Der er nogle, der mener, at vi her overfører princippet fra styrelsesloven for de højere uddannelser til de kortere, videregående uddannelser. Det er da klart, at vi har kigget på styrelsesloven for de videregående uddannelser, da vi udformede forslaget, men vi synes, vi har taget meget hensyn til ønsket om at gøre ordningen meget mere forenklet, end styrelsesloven er for de videregående uddannelser, fordi vi er klar over, at det, vi har at gøre med her, er mindre institutioner. Det, vi har ønsket, det, der har været vores formål, er at udvikle demokratiet i ledelsen og styringen af de institutioner, som det her handler om.

Hr. Steen Folke spurgte i forbindelse med TAPernes indflydelse, hvorfor vi ikke har givet det teknisk-administrative personale stemmeret i faglige og pædagogiske spørgsmål. Det vil jeg meget gerne diskutere videre. Det har vi, der har været med til at lave dette forslag, diskuteret meget. Jeg kan sige, at jeg kom i mindretal, så jeg er egentlig meget enig med hr. Steen Folke; jeg synes egentlig, at de burde have stemmeret. Men der er selvfølgelig en masse gode begrundelser for, at de ikke har det, det kan jeg godt se. Her er vi i hvert fald til at tale med, hvis vi kommer så langt med dette forslag.

Hr. Steen Folke var også inde på, at man overhovedet skulle undgå en rektor og simpelt hen have en bestyrelse for sådan en institution, altså for skolerådet. Det vil jeg heller ikke afvise. Når vi har holdt fast på rektorbegrebet, så er det, fordi det kender vi, det ved vi hvad er, det er indarbejdet. Med den valgprocedure, vi lægger til rette, er der ingen grund til at tro, at denne rektor skulle kunne få så meget magt som en rektor, der er udpeget af dronningen og sidder på livstid. Vi er ikke så bange for, at han eller hun kan få mere magt, end rimeligt er.

Hr. Chr. Christensen var inde på, at man kunne risikere, at det blev eleverne og TAPerne, der kom til at vælge rektor. Det er klart, at det er rigtigt. Der er dog ikke nogen grund til på forhånd at tro, at netop eleverne og TAPerne vil gå sammen om at vælge en rektor, men selvfølgelig kan det ske, det er helt oplagt. Det ved vi godt, og det synes vi er i orden, for vi synes, det er lige så vigtigt, at eleverne og TAPerne får indflydelse på,

[Ebba Strange]

hvem der skal sidde i skoleledelsen i den periode, de skal sidde der.

Jeg håber, vi får lejlighed til under udvalgsarbejdet at få gravet lidt i hele problemkomplekset omkring de forhold, der gælder for disse uddannelser, og takker for debatten.

Kirsten Madsen (FP):

Jeg vil på fremskridtspartiets vegne sige, at jeg finder det uhyre yndigt, at vi skal lære de kommende ledere, der skal fordele og lede arbejdet i vores samfund, hvordan man styrer institutioner. Men det ville være betydelig vigtigere, om de studerende bruger den tid, de har, til at studere det fag, som de ønsker at blive uddannet i. I disse for vort land så vanskelige tider må man ikke være blind for, at man i dette tilfælde kommer til at lade samfundet betale for den betydelige tid, som vil gå til disse diskussioner, hvor pædagoger skal diskutere administrative spørgsmål og TAP-folk skal diskutere pædagogiske spørgsmål. Jeg formoder ikke, at det er deres fag.

Jeg finder, det er skamløst, at man ikke i stedet for at bruge penge til sådan noget spekulerer på folkepensionisterne, som i øjeblikket dårligt kan klare at få kartofler og brød på bordet. At begynde at bruge penge på at sidde og diskutere med folk, der ikke har begreb skabt om, hvad de skal have med at gøre, det finder jeg virkelig socialistisk fra et SF-parti.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Fru Ebba Strange var inde på spørgsmålet om overflytning af uddannelser fra andre ministerier til undervisningsministeriet. Jeg havde nogle kommentarer om det i mit første indlæg. Jeg vil godt i anledning af fru Ebba Stranges bemærkninger her sige, at jeg er meget indstillet på at diskutere disse ting. Vi vil umiddelbart tro, at der stadig væk kunne være tale om at overflytte visse uddannelser til undervisningsministeriet fra de ressortministerier, hvor de befinder sig i dag, men jeg tror, det er nyttigt at få det diskuteret igennem og få de forhold frem i lyset, som begrunder, at netop denne eller hin uddannelse ligger placeret, hvor den gør, uden for undervisningsministeriet. Det vil jeg meget gerne

medvirke til at vi får drøftet i udvalget.

Det, som kaldte mig herop, var hr. Steen Folkes bemærkning om, at han var lidt ked af mine bemærkninger, at han kunne have ønsket sig en vis imødekommenhed over for spørgsmålet om ændring af styrelsesreglerne. Jeg blev egentlig forundret over hr. Steen Folkes bemærkning, fordi jeg i mit første indlæg dels gav udtryk for, at der var tale om inden for visse af disse områder, at styrelsesreglerne ikke var tidssvarende, dels udtrykte en åbenhed over for at kunne justere disse regler. På den baggrund finder jeg det egentlig lidt pudsigt, at hr. Steen Folke helt afviste, at jeg havde vist nogen åbenhed over for det.

Min sidste bemærkning skal være den, at hr. Steen Folkes bemærkninger om direktoratet for videregående uddannelser helt må stå for hr. Steen Folkes egen regning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Enggaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 17. april 1980, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.31